

[CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
AAN ERNESTINE CHARLOTTE VAN NASSAU SIEGEN (BRUSSEL)
27 APRIL 1649
4939

Naar aanleiding van de ontvangst van het stuk *La liberté* met Van Wassenaers brief van 24 februari 1649 (4915).

Samenvatting: Huygens dankt Ernestine voor het toezenden van het muziekwerk *La liberté* [Wilhelmus?], dat zij kennelijk via Chifflet in bezit had gekregen. Hij stuurt twee liederen uit het bezit van de Engelse koning Karel II.

Bijlage: twee liederen.

Door Ernestine Charlotte van Nassau beantwoord op 9 mei 1649 (4946).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 2, pp. 415-416: ontwerp (autograaf).

Vroegere uitgaven: Jonckbloet 1882, nr. 22, p. 18: onvolledig (<Monsieur d’Obdam ... et l’auteur me pardonnera.>; <Je vous supplie ... sçauroit jamais souffrir aucune, Mad^{le}.>).

— Worp 5, nr. 4939, p. 5: onvolledig (<Monsieur d’Obdam m’a ... jamais souffrir aucune>). Worp veronderstelt dat de geadresseerde Ernestine de Ligne (1594-1668) is, de echtgenote van Johan VIII van Nassau Siegen, maar zowel de aanduiding ‘Mademoiselle’ als het feit dat gewag wordt gemaakt van ‘de groeten van haar moeder’ in haar antwoord van 9 mei 1649 (4946), wijzen ondubbelzinnig op de dochter, Ernestine Charlotte van Nassau Siegen (1623-1668).

Namen: Jean Jacques Chifflet; Jean Chifflet jr.; Karel II (koning van Engeland); Jacob van Wassenaer Obdam.

Plaatsen: Groot-Brittanië; Rome.

Titels: *La liberté* [=Wilhelmus ?].

Glossarium: air (lied); composition (compositie); harmonie (muziek); musique (muziek).

Transcriptie

À Mademoiselle la Comtesse de Nassau, à Bruxelles.
27 Avril 1649.

Mademoiselle,

Monsieur d’Obdam m’a voulu faire part de l’excellente composition de ‘La liberté’ qu’il vous a pleu luy envoyer. C’est le bel air qu’il y a quatre-vingts ans que nous chantons en Hollande et tout ce qui approche de ceste sorte d’harmonie nous chatouille. Mais ce n’est pas ce qui me ravit en celle-cy. Je n’y considère que vous, Mademoiselle, et l’auteur me pardonnera si je revère un peu plus la main qui nous la donne, que celle qui l’a donnée au monde. Je ne demande pas le mesme pardon à Monsieur Chiffletius. Je sçay qu’il me l’a accordé de son mouvement et que sa bonté est venue au devant de mes instances. Il me reste, Mademoiselle, d’implorer la vostre sur le grand intervalle que j’ay osé mettre entre vos bienfaits et ma recognoissance, et je m’assure que vous m’excusez, quand vous vous représentez ce paradoxe qui doit passer icy pour verité, que la peur de faillir m’a fait oser faillir, que je suis demeuré en faulte de vous rendre remerciement parce qu’il ne pouvoit estre que tout faute devant vous, et qu’en somme je n’ay peu rien trouver dans l’extrême effort de mes deux mains | 416 | qui fust digne d’estre veu dans la seule main incomparable de Mademoiselle de Nassau. Ce sera tout dire, que d’avouer, Mademoiselle, que le souvenir de tant de merveilles qui me rendirent la bouche interdite dans vostre chambre regne encor sur ce malheureux papier et m’empesche d’y produire un peu raisonnablement ce que je vay concevant aveq peine et dans la confusion où je m’assure que vostre abord doit mettre les plus determinez. Je vous supplie très-humblement, Mademoiselle, d’aggréer que mon mauvais compliment s’achève en bonne musique, et que j’aye esté cercher jusqu’à Rome de quoy vous donner quelque satisfaction sans reproche. J’en laisse faire aux inventeurs de ces deux airs, tirez d’un excellent amas de

1. Jonckbloet, Worp: <ce>.

semblable marchandise qu'a icy le Roy de ²la Grande Bretagne, et duquel il y aura moyen de vous servir plus amplement si ces avant-gousts réussissent en vostre approbation, comme ils le font en celle des plus experts de pardeçà. Si vous estes autant charitable que sçavante, vous n'aurez qu'à prendre la peine d'executer vous-mesme ces notes: c'est le moyen non pas de les sauver seulement, mais de les relever au dessus de toute contradiction et je suis d'une passion qui n'en sçauroit jamais souffrir aucune,

Mademoiselle,

[etc.]

Mademoiselle,

Nous aurons soin du fils de Monsieur Chiffletius comme le mérite l'honneur de vos commandemens et l'interest d'un si excellent personnage; et dans quelques jours je luy en rendray compte de ma main.

Vertaling

Aan mejuffrouw de gravin van Nassau, te Brussel.
27 april 1649.

Mejuffrouw,

De heer [Jacob van Wassenaar] Obdam heeft mij ³deelgenoot willen maken van de voortreffelijke compositie van 'De vrijheid,' die u hem hebt willen zenden. Het is het mooie lied dat wij sinds tachtig jaar in Holland zingen en alles wat op dit soort muziek lijkt prikkelt ons aangenaam. Maar dat is niet wat mij ervan in verrukking brengt. Ú, mejuffrouw, bent dat slechts, en de auteur zal mij vergeven dat ik de hand die het ons geeft hoger acht dan die het ter wereld heeft gebracht. Ik vraag niet dezelfde vergiffenis aan de heer [Jean Jacques] Chifflet. Ik weet dat hij het mij uit vrije wil heeft gegund en dat zijn ⁴goedheid vooraf is gegaan aan mijn vraag. Blijft mij slechts over, mejuffrouw, uw goedheid in te roepen ten aanzien van het grote tijdsverloop dat ik heb durven laten verlopen tussen uw weldaden en mijn erkenning daarvan, en ik ben er zeker van dat u mij verontschuldigt, wanneer u zich die paradox realiseert die hier voor waarheid moet doorgaan, namelijk dat de angst om tekort te schieten mij heeft durven doen tekortschieten, in die zin dat ik in gebreke ben gebleven u te bedanken, omdat dat nooit zou kunnen lukken, en dat ik uiteindelijk zelfs niet met mijn uiterste inspanning met beide handen iets heb gevonden dat waardig zou kunnen zijn om in slechts één van de onvergelijkbare handen van de gravin van Nassau te worden gezien. Dat wil zoveel zeggen, mejuffrouw, als dat ik beken dat de herinnering aan zoveel wonderen, die mij in uw kamer de mond snoerden, nog steeds dit ongelukkige stuk papier beheerst en mij verhindert ervoor op een enigszins redelijke manier voort te brengen wat ik maar met moeite kan uitdenken en slechts in de verwarring waarin u, naar ik aanneem, door uw persoon de meest vastbeslotenen moet brengen. Ik vraag u nederig, mejuffrouw, mij toe te staan dit slechte compliment te beëindigen met mooie muziek en dat ik tot aan Rome gegaan ben om iets voor u te vinden wat u voldoening zonder blaam kan geven. Ik laat dat over aan de makers van deze twee ⁵liederen, afkomstig uit een voortreffelijke massa van soortgelijke spullen die de ⁶koning van Groot-Brittannië alhier heeft, en waaruit ik u nog verder kan bedienen als deze voorproefjes zich in uw goedkeuring kunnen verheugen, zoals dat het geval is bij de meest ter zake kundigen alhier. Als u even beminnelijk als verstandig bent, hoeft u slechts de moeite te nemen deze noten zelf uit te voeren. Dat is niet alleen het middel om ze te redden, maar ook om ze boven

2. Jonckbloet: <la> ontbreekt.

3. Van Wassenaer aan Huygens, 24 februari 1649 (4939).

4. >>> misschien betreft 'het boek' dat Van Wassenaer op 27 april aan Huygens zond, een boek van Chifflet, en was het Wilhelmus er bij gevoegd. <<<

5. Kennelijk zond Huygens twee liederen van Romeinse componisten.

6. Karel II.

elke vorm van tegenspraak te verheffen, en ik ben behept met een hartstocht die nooit enige twijfel zou kunnen toestaan,

mejuffrouw,

[enz.].

Mejuffrouw,

Wij zullen zorgen voor de ⁷zoon van de heer Chifflet zoals het de eer van uw bevelen en het belang van een zo bijzonder persoon betaamt. Binnen enkele dagen zal ik hem daar persoonlijk ⁸verslag van doen.

7. Jean Chifflet jr.

8. Huygens aan Chifflet, rond 1 mei 1649 (verloren)?